

ผลและการวิจารณ์

1. การหาปริมาณแอนติบอดีในแอนติซีรัม (crude antiserum)

แอนติซีรัมที่ใช้ในการทดสอบมี 3 ชนิด คือ กลุ่ม OMA, OMB และ I สาเหตุที่เลือกแอนติซีรัม 3 ชนิดนี้เนื่องจากในตัวอย่างอาหารมักจะพบเชื้อ *Salmonella* ที่อยู่ในกลุ่มนี้ ซึ่งแอนติซีรัมกลุ่ม OMA, OMB และ I ผลิตจากโอแอนติเจนของเชื้อ *Salmonella* โดยแอนติซีรัมกลุ่ม OMA ได้จากการฉีดเชื้อ *Salmonella* กลุ่ม A, B, D, E และ L ส่วนกลุ่ม OMB ได้จากการฉีดเชื้อ *Salmonella* กลุ่ม C, F, G และ H สำหรับแอนติซีรัม I ได้จากการฉีดเชื้อ *Salmonella* กลุ่ม I เพียงกลุ่มเดียว ทำการตรวจหาปริมาณแอนติบอดีในแอนติซีรัม (crude antiserum) แต่ละชนิดโดยวิธี direct agglutination พบว่าปริมาณแอนติบอดี (antibody titer) ในแอนติซีรัมกลุ่ม OMA เมื่อทดสอบกับเชื้อ *S. Derby*, *S. Enteritidis* และ *S. Weltevreden* จะได้ 1:64, 1:128 และ 1:512 ตามลำดับ (ตารางที่ 1) ส่วนปริมาณแอนติบอดีในแอนติซีรัมกลุ่ม OMB เมื่อทดสอบกับเชื้อ *S. Rissen*, *S. Aberdeen* และ *S. Worthington* จะได้ 1:256, 1:2,048 และ 1:1,024 ตามลำดับ (ตารางที่ 2) สำหรับแอนติซีรัมกลุ่ม I มีปริมาณแอนติบอดีเท่ากับ 1:512 เมื่อทดสอบกับเชื้อ *S. Hvitvingfoss* ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่ม I

ตารางที่ 1 ปริมาณแอนติบอดีในแอนติซีรัมกลุ่ม OMA เมื่อทดสอบกับเชื้อ *Salmonella* ที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม

เชื้อ	ปริมาณแอนติบอดี											ตัว ควบคุม
	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	
	2	4	8	16	32	64	128	256	512	1,024	2,048	
<i>S. Derby</i> (กลุ่ม B)	+4	+4	+4	+4	+4	+3	-	-	-	-	-	-
<i>S. Enteritidis</i> (กลุ่ม D)	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+2	-	-	-	-	-
<i>S. Weltevreden</i> (กลุ่ม E)	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+3	-	-	-

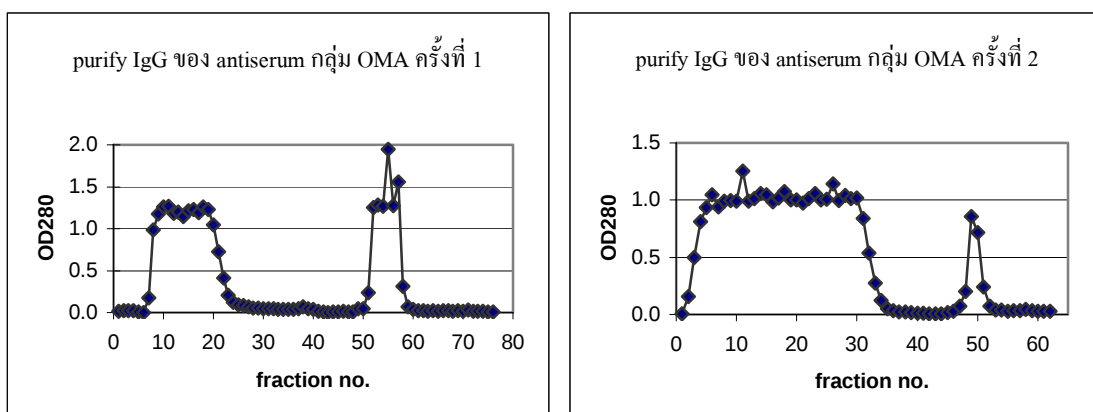
ตารางที่ 2 ปริมาณแอนติบอดีในแอนติซีรัมกลุ่ม OMB เมื่อทดสอบกับเชื้อ *Salmonella* ที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม

เชื้อ	ปริมาณแอนติบอดี											ตัว ควบคุม
	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	1:	
	2	4	8	16	32	64	128	256	512	1,024	2,048	
<i>S. Rissen</i> (กลุ่ม C)	+4	+4	+4	+4	+4	+3	+3	+3	-	-	-	-
<i>S. Aberdeen</i> (กลุ่ม F)	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+3	+3	+3	+3	+3	-
<i>S. Worthington</i> (กลุ่ม G)	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+4	+3	-	-	-

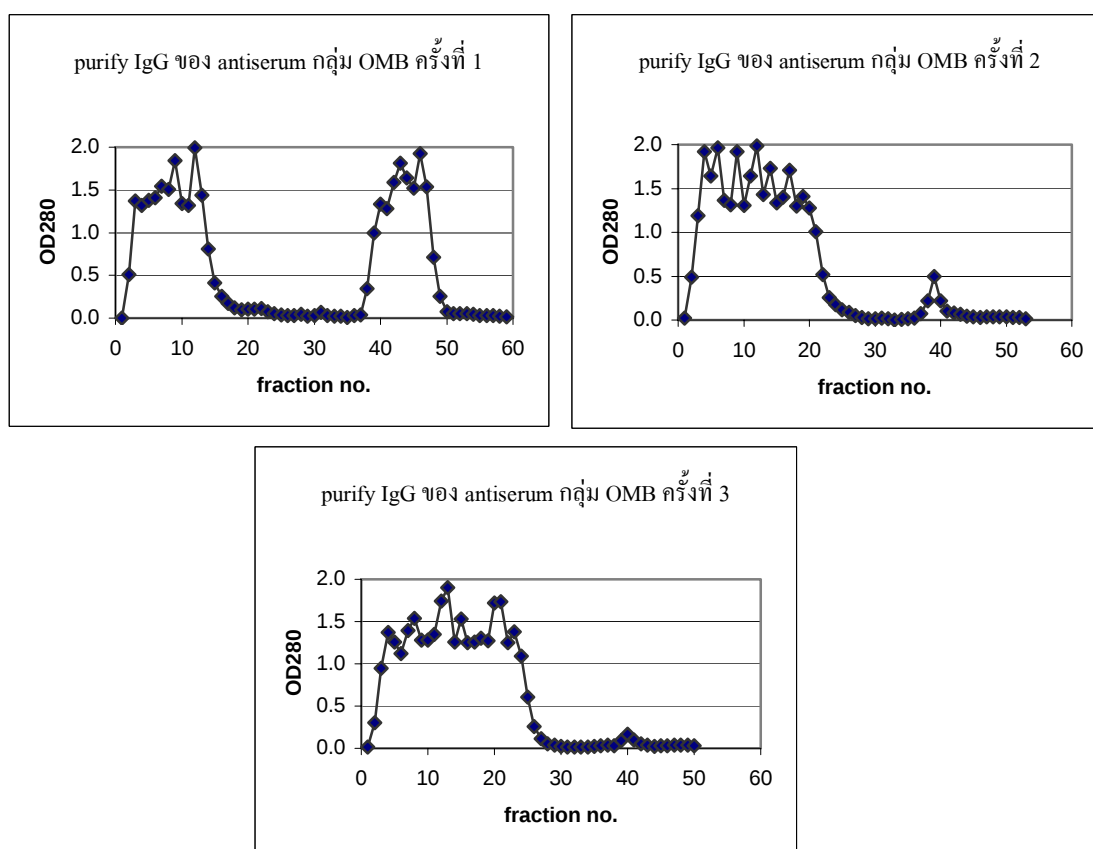
2. การเตรียม IgG บริสุทธิ์

นำแอนติซีรั่มกลุ่ม OMA, OMB และ I ที่ได้จากการฉีดเชื้อ *Salmonella* เข้าไปในกระต่าย มาเตรียม IgG บริสุทธิ์ด้วยวิธี affinity chromatography โดยแยกเตรียมจากแอนติซีรั่มแต่ละชนิด สำหรับวิธี affinity chromatography นั้นจะใช้คอลัมน์ที่บรรจุ protein A-sepharose โดยโปรตีนเอ (Protein A) จัดเป็นส่วนประกอบผนังเซลล์ของ *S. aureus* ที่จะจับกับส่วน FC ของ IgG ส่วนที่ไม่ถูกจับจะหลุดออกมา และจะทำลายการจับกันของ IgG กับ ligand เพื่อให้ IgG หลุดออกมาโดยการเปลี่ยน pH ในการทดลองได้ใช้คอลัมน์ Hitrap™ protein A ขนาด 5 มิลลิลิตร โดยมี 20 mM sodium phosphate pH 7.0 เป็น binding buffer และ 0.1 M citric acid pH 3.0 เป็น elution buffer

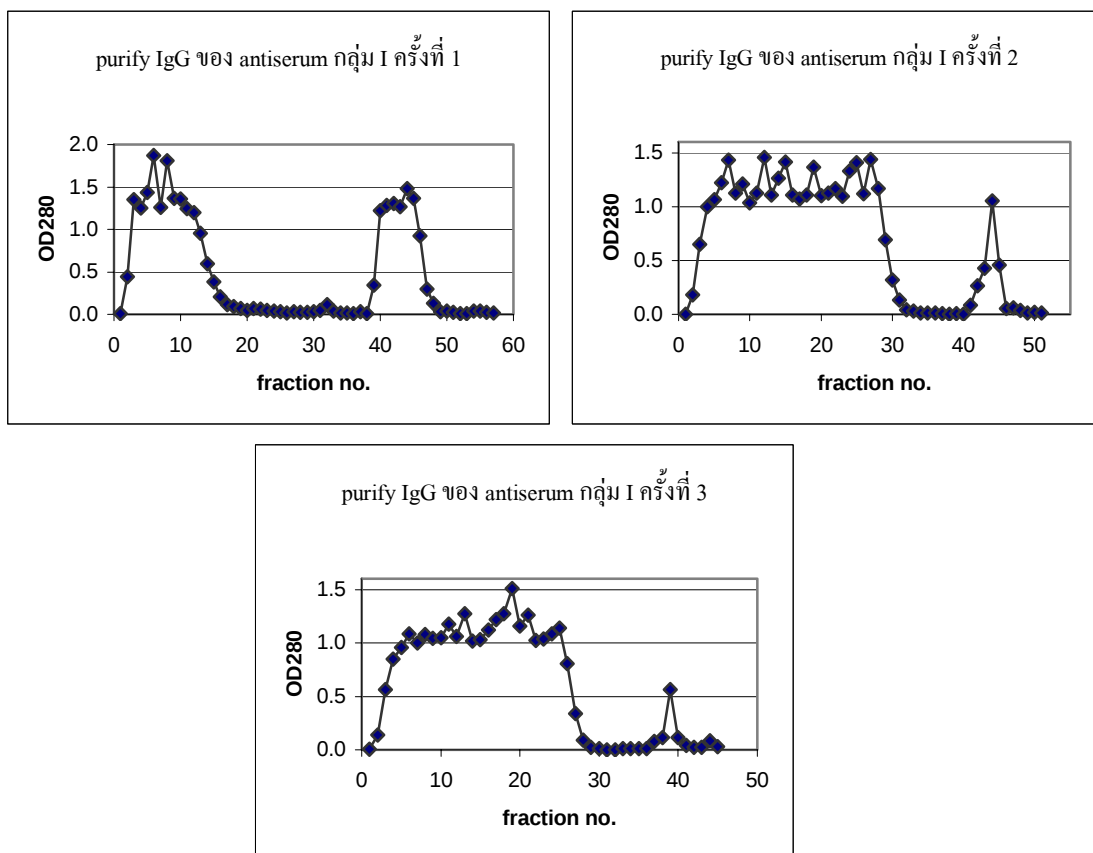
จากการทำ affinity chromatography ของแอนติซีรั่มกลุ่ม OMA และ OMB พบว่าต้องทำการแยก IgG 2 รอบ โดยแอนติซีรั่มกลุ่ม OMA รอบแรกทำการเก็บ IgG ที่ fraction 51 ถึง 58 ส่วนรอบที่ 2 ทำการเก็บที่ fraction 48 ถึง 51 (ภาพที่ 2) สำหรับแอนติซีรั่มกลุ่ม OMB รอบแรกทำการเก็บ IgG ที่ fraction 38 ถึง 49 รอบที่ 2 ทำการเก็บที่ fraction 38 ถึง 40 (ภาพที่ 3) แอนติซีรั่มกลุ่ม I ทำการแยก IgG 3 รอบ รอบแรกทำการเก็บ IgG ที่ fraction 39 ถึง 47 รอบที่ 2 ทำการเก็บที่ fraction 42 ถึง 45 และรอบที่ 3 เก็บที่ fraction 39 (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 2 การแยก IgG จากแอนติซีรั่มกลุ่ม OMA โดยวิธี affinity chromatography

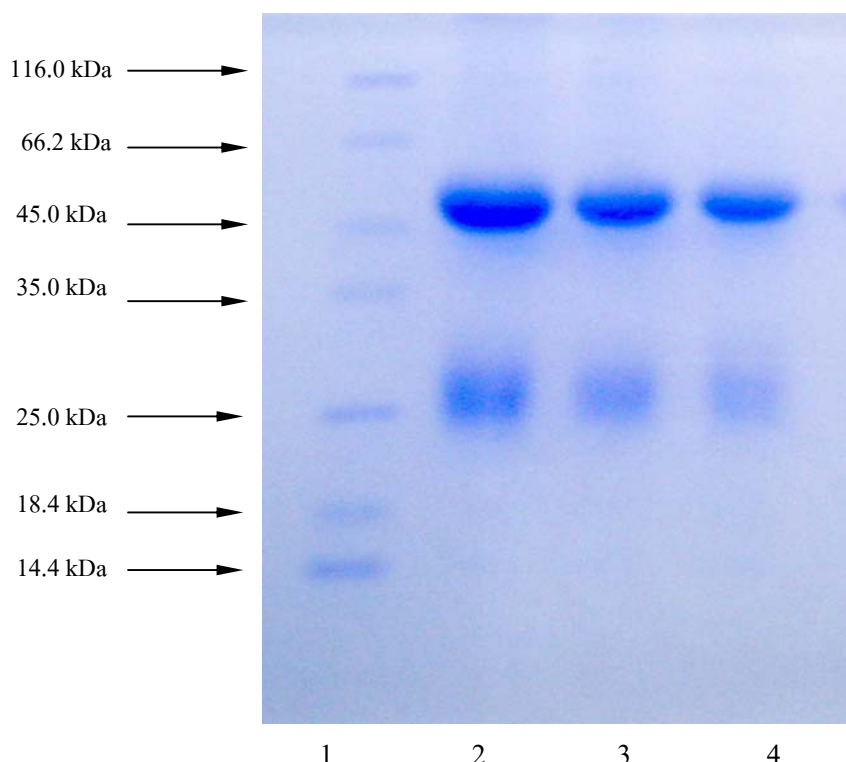
ภาพที่ 3 การแยก IgG จากแอนติซีรั่มกลุ่ม OMB โดยวิธี affinity chromatography

ภาพที่ 4 การแยก IgG จากแอนติซีรั่มกลุ่ม I โดยวิธี affinity chromatography

เมื่อได้ IgG บริสุทธิ์จากแอนติซีรั่มกลุ่ม OMA, OMB และ I แล้ว จะนำมาตรวจสอบความบริสุทธิ์โดยการทำ SDS-PAGE (BIO-RAD, n.d.) ด้วยวิธี reduced form เพื่อทำลายพันธะไดซัลไฟด์ที่เชื่อม heavy chain และ light chain ของ IgG ทำให้เห็น IgG แยกเป็น 2 bands คือ heavy chain ที่มีน้ำหนักโมเลกุลประมาณ 50,000 ดาลตัน และ light chain ที่มีน้ำหนักโมเลกุลประมาณ 25,000 ดาลตันเมื่อเปรียบเทียบกับโปรตีนมาตรฐาน (ภาพที่ 5)

เมื่อตรวจสอบว่าเป็น IgG บริสุทธิ์แล้วจึงรวม IgG ที่ได้จากแอนติซีรั่มกลุ่ม OMA, OMB และ I ไป lyophilize ด้วยเครื่อง lyophilizer แล้วนำมาหาปริมาณโปรตีนใน IgG ด้วยวิธี Lowry โดยเปรียบเทียบกับกราฟมาตรฐานของ bovine serum albumin (ภาพผนวกที่ ข1) พบว่ามีปริมาณโปรตีนประมาณ 450 ไมโครกรัมต่อ 0.001 กรัมของ IgG หรือ 450 มิลลิกรัมต่อกรัม

ภาพที่ 5 ตรวจสอบความบริสุทธิ์ของ IgG โดยการทำให้ SDS-PAGE

lane 1 คือ โปรตีนมาตรฐาน

lane 2 คือ IgG ของแอนติซีรัมกลุ่ม OMA

lane 3 คือ IgG ของแอนติซีรัมกลุ่ม OMB

lane 4 คือ IgG ของแอนติซีรัมกลุ่ม I

3. การหาปริมาณ IgG โดยวิธี direct agglutination

นำ IgG ที่ผ่านการ lyophilize มาละลายใน 0.85% NaCl เพื่อหาปริมาณด้วยวิธี direct agglutination โดยนำมาทดสอบกับเชื้อ *Salmonella* และ non-*Salmonella* พบว่าปริมาณแอนติบอดีของ IgG ต่อเชื้อ *Salmonella* ลดลงมาก เมื่อเทียบกับก่อนการเตรียม IgG บริสุทธิ์ ผลการทดสอบกับเชื้อ *Salmonella* เป็นดังนี้ เชื้อ *S. Derby*, *S. Rissen*, *S. Enteritidis*, *S. Weltevreden*, *S. Aberdeen*, *S. Worthington* และ *S. Hvittefoss* ปริมาณแอนติบอดีเท่ากับ 1:16, 1:4, 1: 16, 1:16, 1:8, 1:2 และ 1:8 ตามลำดับ ส่วนเชื้อ non-*Salmonella* คือ เชื้อ *E. coli*, *K. pneumoniae*, *E. aerogenes*, *Shigella sonnei* และ *P. mirabilis* ไม่เกิดการตกตะกอน (agglutination) ยกเว้น *Staphylococcus aureus* ที่มีปริมาณแอนติบอดีเท่ากับ 1:8 อาจเป็นเพราะ *S. aureus* มีโปรตีนเอนไซม์ที่ผนังเซลล์ที่สามารถจับส่วน

Fc ของ IgG ได้ (ตารางที่ 3) แสดงว่า IgG นี้ค่อนข้างมีความจำเพาะกับเชื้อ *Salmonella* สำหรับสาเหตุที่ปริมาณแอนติบอดีต่อเชื้อ *Salmonella* ลดลงมากอาจมาจากการทำ affinity chromatography ทำให้ Ig ชนิดอื่นที่ไม่ใช่ IgG ถูกกำจัดออกไป โดยเฉพาะ IgM ซึ่งเป็น Ig ที่เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยา agglutination หรือเกิดจากการสูญเสีย IgG บางส่วนในระหว่างการเตรียม IgG บริสุทธิ์

ตารางที่ 3 ปริมาณแอนติบอดีของ IgG บริสุทธิ์ เมื่อทดสอบกับเชื้อ *Salmonella* และ non-*Salmonella* โดยวิธี direct agglutination

เชื้อ	ปริมาณแอนติบอดี								ตัวควบคุมลบ
	1:2	1:4	1:8	1:16	1:32	1:64	1:128	1:256	
<i>S. Derby</i> (กลุ่ม B)	+4	+4	+4	+3	-	-	-	-	-
<i>S. Rissen</i> (กลุ่ม C)	+4	+3	-	-	-	-	-	-	-
<i>S. Enteritidis</i> (กลุ่ม D)	+4	+4	+4	+4	-	-	-	-	-
<i>S. Weltevreden</i> (กลุ่ม E)	+4	+4	+4	+4	-	-	-	-	-
<i>S. Aberdeen</i> (กลุ่ม F)	+4	+4	+4	-	-	-	-	-	-
<i>S. Worthington</i> (กลุ่ม G)	+4	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>S. Hvitittingfoss</i> (กลุ่ม I)	+4	+4	+4	-	-	-	-	-	-
<i>E. coli</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>K. pneumoniae</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>E. aerogenes</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>S. sonnei</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>P. mirabilis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>S. aureus</i>	+	+	+	-	-	-	-	-	-

4. การศึกษาสถานะที่เหมาะสมในการเคลือบ IgG บน Dynabeads M-280 Tosylactivated โดยเปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella

4.1 การตรวจหาจำนวน beads ที่เหมาะสมในการเคลือบด้วย IgG

จากการทดลองนำ Dynabeads M-280 Tosylactivated จำนวน 5 และ 10 ไมโครลิตร (จากขวดที่มี beads ประมาณ 2×10^9 ต่อมิลลิลิตร) คิดเป็นอนุภาค beads ประมาณ 1×10^7 และ 2×10^7 ตามลำดับ มาเคลือบด้วย IgG ที่มีปริมาณโปรตีน 100 ไมโครกรัม แล้วนำไปจับเชื้อ *S. Enteritidis* จำนวน 8,000 CFU/มิลลิลิตร โดยใช้เวลาจับเชื้อ 10 และ 60 นาที พบว่าที่เวลาจับเชื้อเท่ากัน beads มีความสามารถในการจับเชื้อใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 4) และไม่แตกต่างกันทางสถิติ ดังนั้นในการทดลองต่อไปจะใช้ beads ปริมาตร 5 ไมโครลิตรเพื่อประหยัด เนื่องจาก beads มีราคาสูง คือ ประมาณ 45 บาท/5 ไมโครลิตร

ตารางที่ 4 การจับเชื้อ *S. Enteritidis* เมื่อใช้ปริมาตร beads และเวลาต่างกันโดยใช้ปริมาณเชื้อ 8,000 CFU/มิลลิลิตร

ปริมาตร beads / เวลาจับเชื้อ	จำนวนเชื้อที่พบ (CFU/มิลลิลิตร)	
	Beads	Supernatant
5 ไมโครลิตร / 10 นาที	345	3,450
10 ไมโครลิตร / 10 นาที	340	7,300
5 ไมโครลิตร / 60 นาที	1,290	4,150
10 ไมโครลิตร / 60 นาที	1,380	3,150

4.2 การตรวจหาบัพเฟอร์และอนุภูมิที่เหมาะสมในการเคลือบ beads

การเคลือบ IgG ตามวิธีที่ผู้ผลิต Dynabeads M-280 Tosylactivated แนะนำมีบัพเฟอร์ที่ใช้อยู่ 2 ชนิด คือ 0.1M borate buffer pH 9.5 กับ 0.1 M sodium phosphate buffer pH 7.4 และอนุภูมิที่ใช้เคลือบ คือ 37 องศาเซลเซียส หรือ 4 องศาเซลเซียส โดยการใช้อนุภูมิต่ำจะทำให้การจับกันทางเคมีของ IgG กับ beads เกิดขึ้นช้า (ใช้เวลามากกว่า 48 ชั่วโมง) ในขณะที่อนุภูมิ 37 องศาเซลเซียส ใช้เวลา 16-24 ชั่วโมง ซึ่ง Dynabeads M-280 Tosylactivated จะจับโปรตีนด้วยการดูดติดทางกายภาพ และทางเคมี โดยพันธะโควาเลนต์จะเพิ่มมากขึ้นเมื่อใช้ทั้งอนุภูมิและ pH สูงจากการทดลองเปรียบเทียบการเคลือบ IgG ที่มีปริมาณโปรตีน 100 ไมโครกรัมบน beads ที่สภาวะต่างๆ กัน 4 สภาวะแล้วนำไปจับเชื้อ *S. Enteritidis* จำนวน 10,500 CFU/มิลลิลิตรนาน 10 นาที พบว่าการใช้ 0.1 M sodium phosphate buffer pH 7.4 ให้ผลการจับเชื้อดีกว่าการใช้ 0.1 M borate buffer pH 9.5 และเมื่อเปรียบเทียบอนุภูมิที่ใช้ในการเคลือบที่ 37 องศาเซลเซียส นาน 16-24 ชั่วโมง กับ 4 องศาเซลเซียส นาน 48-60 ชั่วโมงโดยใช้บัพเฟอร์ชนิดเดียวกัน พบว่าการจับเชื้อของ beads ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5) ดังนั้นในการทดลองต่อไปจะทำการเคลือบ IgG โดยใช้ 0.1 M sodium phosphate buffer pH 7.4 และที่อนุภูมิ 37 องศาเซลเซียส นาน 16-24 ชั่วโมง เพื่อประหยัดเวลาในการทำ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบบัพเฟอร์และอนุภูมิที่เหมาะสมในการเคลือบ IgG บน beads ในการจับเชื้อ *S. Enteritidis* โดยใช้ปริมาณเชื้อ 10,500 CFU/มิลลิลิตร

สภาวะการเคลือบ	จำนวนเชื้อที่พบ (CFU/มิลลิลิตร)	
	Beads	Supernatant
0.1 M borate buffer, 37 องศาเซลเซียส, 16-24 ชั่วโมง	110	9,050
0.1 M borate buffer, 4 องศาเซลเซียส, 48-60 ชั่วโมง	75	9,700
0.1 M sodium phosphate buffer, 37 องศาเซลเซียส, 16-24 ชั่วโมง	500	9,400
0.1 M sodium phosphate buffer, 4 องศาเซลเซียส, 48-60 ชั่วโมง	405	8,800

4.3 การตรวจหาปริมาณ IgG ที่เหมาะสมในการเคลือบ beads

เนื่องจากวิธีการเคลือบแอนติบอดีของ Dynabeads M-280 Tosylactivated ในคู่มือกล่าวว่าใช้แอนติบอดีเพียง 3-8 ไมโครกรัมต่อ 10^7 Dynabeads จึงทดลองใช้ IgG ที่มีปริมาณโปรตีน 50, 100 และ 200 ไมโครกรัมมาเคลือบ beads แล้วไปจับเชื้อ *S. Rissen* (กลุ่ม C) และ *S. Hvittingfoss* (กลุ่ม I) นาน 60 นาที โดยทั้งสองเชื้อเป็นเชื้อที่ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับได้น้อยที่สุด และมากที่สุด ตามลำดับ (ข้อมูลไม่แสดง) เมื่อเปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella ที่จับเชื่อนาน 10 นาที สาเหตุที่ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองต้องใช้เวลารับเชื่อนาน 60 นาทีเนื่องจากพบว่าถ้าใช้เวลาจับเชื้อ 10 นาทีจะจับเชื้อ *Salmonella* ได้น้อยลง (ตารางที่ 4) ผลการทดลองพบว่า beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองยังคงจับเชื้อ *S. Rissen* ได้น้อยกว่า Dynabeads® anti-Salmonella แต่จับเชื้อ *S. Hvittingfoss* ได้มากกว่าถึงแม้จะใช้ IgG 50 ไมโครกรัม (ตารางที่ 6) แต่การลด IgG ลงความสามารถในการจับเชื้อ *Salmonella* ของ beads ก็ลดลงเช่นกัน ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะลด IgG ลงเพราะจะทำให้การจับเชื้อ *Salmonella* กลุ่มที่ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับได้น้อยลดลง เช่น กลุ่ม C และ D ดังนั้นในการตรวจหาเวลาที่ใช้ในการจับเชื้อจะใช้ IgG ที่มีปริมาณโปรตีน 200 ไมโครกรัม

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบปริมาณโปรตีนของ IgG ที่ระดับต่างๆที่ใช้ในการเคลือบ beads ในการจับเชื้อ *Salmonella*

ปริมาณโปรตีนของ IgG (ไมโครกรัม)	จำนวนเชื้อเริ่มต้น (CFU/มิลลิลิตร)	จำนวนเชื้อที่พบ (CFU/มิลลิลิตร)	
		Beads	Supernatant
S. Rissen	33,000		
Dynabeads ® anti-Salmonella		11,050	9,350
Coated beads 50		1,550	22,450
Coated beads 100		3,400	25,400
Coated beads 200		3,650	21,450
S. Hvittingfoss	35,000		
Dynabeads ® anti-Salmonella		300	27,900
Coated beads 50		3,400	22,800
Coated beads 100		6,700	18,900
Coated beads 200		8,000	19,400

4.4 การตรวจหาเวลาที่เหมาะสมในการจับเชื้อของ beads ที่เคลือบ IgG

ทำการเคลือบ beads ด้วย IgG ที่มีปริมาณโปรตีน 200 ไมโครกรัม แล้วนำไปจับเชื้อ S. Derby, S. Rissen, S. Enteritidis, S. Weltevreden และ S. Hvittingfoss ซึ่งอยู่ในกลุ่ม B, C, D, E และ I ตามลำดับ โดยใช้เวลา 60 และ 180 นาทีเปรียบเทียบผลการจับกับ Dynabeads® anti-Salmonella ที่ใช้เวลาการจับเชื้อ 10 นาที สาเหตุที่ต้องหาเวลาในการจับเชื้อของ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง เนื่องจากได้ทดลองจับเชื้อ *Salmonella* ที่เวลา 10 นาทีแล้วพบว่าความสามารถในการจับเชื้อ *Salmonella* กลุ่มต่างๆ ยังน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella ยกเว้นกลุ่ม I ผลการจับเชื้อที่เวลา 60 และ 180 นาที พบว่าการใช้เวลามากขึ้นสามารถจับเชื้อได้มากขึ้น โดยที่เวลา 60 นาที beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองสามารถจับเชื้อ *Salmonella* กลุ่ม B และ E ได้ใกล้เคียงกับ Dynabeads® anti-Salmonella ส่วนกลุ่ม C และ D, beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับเชื้อได้น้อยกว่าแต่จับเชื้อกลุ่ม I ได้มากกว่า ส่วนที่เวลา 180 นาที beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับเชื้อกลุ่ม B, E และ I ได้มากกว่า แต่กลุ่ม C และ D ยังคงน้อยกว่า (ตารางที่ 7) ดังนั้นในการทดลองต่อไป beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจะใช้เวลาจับเชื้อ 60 นาที สาเหตุที่ไม่ใช้เวลานานกว่านี้เพราะต้องการลดการเกิด non-specific binding หรือการเกาะกันอย่างไม่จำเพาะกับเชื้อ non-*Salmonella* ที่อยู่ในอาหาร

ตารางที่ 7 การจับเชื้อของ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองที่เวลาต่างๆ เปรียบเทียบกับ
Dynabeads® anti-Salmonella

ชนิด beads, เวลาจับเชื้อ	จำนวนเชื้อเริ่มต้น (CFU/มิลลิลิตร)	จำนวนเชื้อที่พบ (CFU/มิลลิลิตร)	
		Beads	Supernatant
S. Derby	18,300		
Dynabeads ® anti-Salmonella, 10 นาที		5,100	12,450
Coated beads, 60 นาที		5,475	12,650
Coated beads, 180 นาที		26,100	6250
S. Rissen	33,900		
Dynabeads ® anti-Salmonella, 10 นาที		10,950	17,700
Coated beads, 60 นาที		2,200	23,800
Coated beads, 180 นาที		7,800	17,300
S. Enteritidis	21,600		
Dynabeads ® anti-Salmonella, 10 นาที		8,050	12,350
Coated beads, 60 นาที		1,600	15,500
Coated beads, 180 นาที		5,850	7,000
S. Weltevreden	26,600		
Dynabeads ® anti-Salmonella, 10 นาที		5,400	9,850
Coated beads, 60 นาที		5,010	17,700
Coated beads, 180 นาที		18,250	1,950
S. Hvitittingfoss	28,100		
Dynabeads ® anti-Salmonella, 10 นาที		250	26,900
Coated beads, 60 นาที		5,365	19,000
Coated beads, 180 นาที		16,150	9,050

5. การศึกษาความจำเพาะ (Specificity) ของ Dynabeads M-280 Tosylactivated เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองเปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella

จากการเปรียบเทียบการจับเชื้อ *Salmonella* ในกลุ่ม B, C, D, E, F, G, I รวมทั้งกลุ่ม N ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ในการผลิตแอนติซีรัมกลุ่ม OMA, OMB และ I ของ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง กับที่ไม่เคลือบด้วย IgG ใช้เวลาจับเชื้อ 60 นาที และ Dynabeads® anti-Salmonella ใช้เวลาจับเชื้อ 10 นาที พบว่า beads ที่ไม่เคลือบด้วย IgG สามารถจับเชื้อที่ทดสอบได้ทุกเชื้อโดยจับ *S. Weltevreden* ได้ดีที่สุดแสดงว่าเกิด non-specific binding ส่วน beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับเชื้อ *S. Aberdeen*, *S. Worthington* และ *S. Hvitvingfoss* ได้ดีกว่า Dynabeads® anti-Salmonella แต่เชื้อ *Salmonella* กลุ่มเหล่านี้พบไม่บ่อยในอาหาร แต่กลุ่มที่พบบ่อย คือ B, C, D และ E ซึ่ง beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับเชื้อได้น้อยกว่า Dynabeads® anti-Salmonella สำหรับการจับเชื้อ *S. Urbana*, beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองก็ยังจับได้อาจเป็นเพราะมี antigenic determinant คล้ายกันหรือเกิด non-specific binding เช่นเดียวกับ beads ที่ไม่เคลือบด้วย IgG ส่วน Dynabeads® anti-Salmonella นั้นผู้ผลิต beads ชนิดนี้กล่าวว่าจับเชื้อ *Salmonella* ได้ในกลุ่ม B ถึง Z โดยความสามารถในการจับจะแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามจำนวนเชื้อ *S. Urbana* ที่จับได้ของ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง กับที่ไม่เคลือบด้วย IgG และ Dynabeads® anti-Salmonella ก็ไม่สูงนักจึงน่าจะเกิดจาก non-specific binding (ตารางที่ 8)

ส่วนการจับเชื้อของ beads ในกลุ่ม non-*Salmonella* พบว่า beads ที่ไม่เคลือบด้วย IgG จับเชื้อที่ทดสอบได้เกือบทุกเชื้อ ยกเว้นเชื้อ *E. coli* และ *Shigella sonnei* (ตารางที่ 9) โดยเฉพาะ *K. pneumoniae* และ *P. mirabilis* ที่จับได้มากพอๆ กับ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง สำหรับ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองกับ Dynabeads® anti-Salmonella สามารถจับได้ทุกเชื้อ โดยเฉพาะ *E. aerogenes*, *P. mirabilis* และ *Staphylococcus aureus* ที่ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับเชื้อได้มากกว่า แต่สำหรับเชื้อ *K. pneumoniae*, beads ทั้งสามชนิดจับได้พอๆ กัน การจับเชื้อ non-*Salmonella* ได้จัดเป็น non-specific binding ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการให้เกิด เพราะแสดงว่า beads เหล่านี้ไม่มีความจำเพาะ การจับเชื้อได้ของ beads อาจเป็นเพราะเชื้อไปเกาะติดเฉยๆ โดยไม่เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของแอนติบอดีกับแอนติเจน เพราะจากการทำการทดลองหลายๆ ครั้งพบว่าจำนวนเชื้อที่จับได้ไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นการจับเชื้อ *E. aerogenes* และ *Staphylococcus aureus* ที่ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับเชื้อได้มากกว่า Dynabeads® anti-Salmonella และ beads ที่ไม่เคลือบด้วย IgG ทุกครั้ง (ข้อมูลไม่แสดง) ซึ่งอาจเป็นเพราะในการเคลือบ IgG อาจจะมีโครงสร้าง

ส่วน Fab ของ IgG ที่ไปเกาะบนผิว bead แล้วหันส่วน Fc ออกมาเชื้อ *Staphylococcus aureus* ซึ่งมีโปรตีนเอจิงไปเกาะส่วน Fc ของ IgG ที่ใช้ในการเคลือบ beads จึงถูกจับได้มากทั้งที่ไม่ได้อยู่ใน Family Enterobacteriaceae ส่วนการจับเชื้อ *E. aerogenes* ได้มากอาจเป็นเพราะอยู่ใน Family Enterobacteriaceae เหมือนกันจึงอาจมี antigenic determinant คล้ายกัน การที่ Dynabeads® anti-Salmonella มีความจำเพาะในการจับเชื้อมากกว่าอาจเป็นเพราะ IgG ที่ใช้เคลือบเป็นส่วนผสมของโพลีโคลนอลและโมโนโคลนอลแอนติบอดีที่เกาะแบบโควาเลนต์บนผิว beads (Poppe *et al.*, 1996) หรือแอนติบอดีที่ใช้ อาจมีการ adsorbed antigen คือ นำเชื้อที่ไม่ต้องการให้เกิด non-specific binding มาทำปฏิกิริยากับแอนติบอดีที่ใช้เคลือบก่อน

ตารางที่ 8 ความจำเพาะของ Dynabeads M-280 Tosylactivated เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง
เปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella เมื่อทดสอบกับเชื้อ *Salmonella*

ชนิด beads	จำนวนเชื้อที่ใส่ (CFU/มิลลิลิตร)	จำนวนเชื้อที่พบ (CFU/มิลลิลิตร)	
		Beads	Supernatant
S. Derby (กลุ่ม B)	7,500		
Dynabeads ® anti-Salmonella		2,200	5,450
Uncoated beads		10	8,600
Coated beads		1,445	6,050
S. Rissen (กลุ่ม C)	7,900		
Dynabeads ® anti-Salmonella		3,600	4,950
Uncoated beads		24	7,900
Coated beads		1,140	6,850
S. Enteritidis (กลุ่ม D)	6,250		
Dynabeads ® anti-Salmonella		3,150	2,850
Uncoated beads		16	6,550
Coated beads		1,915	2,900
S. Weltevreden (กลุ่ม E)	4,600		
Dynabeads ® anti-Salmonella		2,600	4,550
Uncoated beads		145	8,000
Coated beads		1,950	3,450
S. Aberdeen (กลุ่ม F)	5,050		
Dynabeads ® anti-Salmonella		315	3,200
Uncoated beads		2	3,350
Coated beads		650	2,150

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ชนิด beads	จำนวนเชื้อที่ใส่ (CFU/มิลลิลิตร)	จำนวนเชื้อที่พบ (CFU/มิลลิลิตร)	
		Beads	Supernatant
S. Worthington (กลุ่ม G)	6,450		
Dynabeads ® anti-Salmonella		10	8,300
Uncoated beads		1	8,550
Coated beads		1,310	5,450
S. Hvittingfoss (กลุ่ม I)	5,700		
Dynabeads ® anti-Salmonella		15	5,350
Uncoated beads		8	5,400
Coated beads		1,040	4,050
S. Urbana (กลุ่ม N)	4,550		
Dynabeads ® anti-Salmonella		10	4,650
Uncoated beads		35	5,200
Coated beads		40	5,150

ตารางที่ 9 ความจำเพาะของ Dynabeads M-280 Tosylactivated เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง
เปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella เมื่อทดสอบกับเชื้อ non-*Salmonella*

ชนิด beads	จำนวนเชื้อที่ใส่ (CFU/มิลลิลิตร)	จำนวนเชื้อที่พบ (CFU/มิลลิลิตร)	
		Beads	Supernatant
<i>E. coli</i>	9,050		
Dynabeads ® anti-Salmonella		10	5,350
Uncoated beads		0	7,300
Coated beads		5	8,350
<i>E. aerogenes</i>	3,400		
Dynabeads ® anti-Salmonella		18	3,100
Uncoated beads		77	2,600
Coated beads		671	1,250
<i>K. pneumoniae</i>	4,150		
Dynabeads ® anti-Salmonella		157	4,050
Uncoated beads		123	3,100
Coated beads		215	3,950
<i>S. sonnei</i>	9,800		
Dynabeads ® anti-Salmonella		1	5,150
Uncoated beads		0	6,450
Coated beads		4	5,200
<i>P. mirabilis</i>	6,900		
Dynabeads ® anti-Salmonella		49	4,450
Uncoated beads		107	4,650
Coated beads		221	5,800
<i>S. aureus</i>	4,200		
Dynabeads ® anti-Salmonella		26	3,150
Uncoated beads		5	2,700
Coated beads		670	2,150

6. การศึกษาความไว (Sensitivity) ของ Dynabeads M-280 Tosylactivated เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองเปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella

จากการใส่เชื้อ *Salmonella* ที่ระดับ 1-9, 10-99 และ 100-999 CFU/มิลลิลิตร พบว่าที่ระดับต่ำกว่า 10 CFU/มิลลิลิตร Dynabeads® anti-Salmonella สามารถตรวจพบเชื้อ *S. Derby*, *S. Rissen*, *S. Enteritidis* และ *S. Weltevreden* ส่วน beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง ตรวจพบเชื้อ *S. Derby*, *S. Rissen*, *S. Weltevreden* และ *S. Worthington* ที่ระดับเชื้อ 10-99 CFU/มิลลิลิตร Dynabeads® anti-Salmonella ตรวจพบเชื้อ *S. Aberdeen*, beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองตรวจพบเชื้อ *S. Enteritidis*, *S. Aberdeen*, *S. Hvittefoss* และ *S. Urbana* ที่ระดับเชื้อสูงกว่า 100 CFU/มิลลิลิตร Dynabeads® anti-Salmonella ตรวจพบเชื้อ *S. Hvittefoss*, *S. Worthington* และ *S. Urbana* แต่การพบยังไม่สม่ำเสมอ (ข้อมูลไม่แสดง) เช่นเดียวกับการพบ *Salmonella* ที่ระดับเชื้อต่ำกว่า 10 CFU/มิลลิลิตร ของ coated beads ทั้ง 2 ชนิดที่ยังตรวจพบเชื้อ *Salmonella* ที่กล่ามาแล้วไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นเชื้อ *S. Rissen* และที่ระดับ 10-99 CFU/มิลลิลิตร beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองก็ยังพบเชื้อที่กล่ามาแล้วไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นเชื้อ *S. Enteritidis* สำหรับ beads ที่ไม่เคลือบด้วย IgG ที่ระดับเชื้อ *Salmonella* ต่ำกว่า 100 CFU/มิลลิลิตรจะตรวจไม่พบและเมื่อเชื้อมีจำนวนมากขึ้นการจับเชื้อก็สูงขึ้น (ตารางที่ 10)

Dynabeads® anti-Salmonella สามารถจับเชื้อ *S. Derby*, *S. Rissen*, *S. Enteritidis* และ *S. Weltevreden* ได้ดีกว่า beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง แต่จับเชื้อ *S. Aberdeen*, *S. Worthington*, *S. Hvittefoss* และ *S. Urbana* ได้น้อยกว่า อย่างไรก็ตามเวลาที่ใช้ในการจับเชื้อของ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองก็นานกว่า และในการทดลองนี้เป็นการทดสอบในสถานะที่ไม่มีเชื้ออื่นผสม แต่ในความเป็นจริงตัวอย่างอาหารจะมีเชื้ออื่นปนเปื้อนด้วยเสมอ รวมทั้งมีอนุภาคอาหารชิ้นเล็ก ๆ ที่อาจขัดขวางการจับเชื้อ *Salmonella* ดังนั้นความสามารถของ coated beads ในการจับเชื้อ *Salmonella* ที่ระดับต่ำสุด (low detection limit) ย่อมลดลง

ตารางที่ 10 ความไวของ Dynabeads M-280 Tosylactivated เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองเปรียบเทียบกับ Dynabeads® anti-Salmonella เมื่อใส่เชื้อ *Salmonella* ที่ระดับต่างๆ

เชื้อ	จำนวนเชื้อ ที่ใส่ (CFU/มิลลิลิตร)	จำนวนเชื้อที่พบบน beads (CFU/มิลลิลิตร)		
		Dynabeads ® anti-Salmonella	Coated beads	Uncoated beads
<i>S. Derby</i> (กลุ่ม B)	5	1	1	0
	18	3	1	0
	102	31	29	0
<i>S. Rissen</i> (กลุ่ม C)	7	4	3	0
	28	12	4	0
	128	47	23	0
<i>S. Enteritidis</i> (กลุ่ม D)	6	1	0	0
	85	35	20	0
	115	50	50	1
<i>S. Weltevreden</i> (กลุ่ม E)	5	1	1	0
	85	44	23	0
	102	39	34	2
<i>S. Aberdeen</i> (กลุ่ม F)	8	0	0	0
	63	1	6	0
	120	2	10	0
<i>S. Worthington</i> (กลุ่ม G)	5	0	2	0
	50	0	3	0
	161	0	24	0
<i>S. Hvittingfoss</i> (กลุ่ม I)	20	0	0	0
	65	0	9	0
	106	2	27	0
<i>S. Urbana</i> (กลุ่ม N)	3	0	0	0
	80	0	2	0
	660	0	9	6

7. การศึกษาประสิทธิภาพในการตรวจเชื้อ *Salmonella* โดยวิธี IMS และวิธีมาตรฐาน ISO6579:2002

7.1 การตรวจเชื้อ *Salmonella* ในตัวอย่างอาหารที่ปนเปื้อนตามธรรมชาติ

จากการตรวจตัวอย่างอาหารจำนวน 30 ตัวอย่าง จำแนกเป็น ไก่สด 27 ตัวอย่าง และอาหารทะเลแช่แข็ง 3 ตัวอย่าง โดยใช้ coated beads ที่ผลิตเอง กับ Dynabeads® anti-Salmonella และวิธี ISO6579:2002 มีอาหารเลี้ยงเชื้อ BPW เป็น enrichment medium เพื่อเพิ่มการเจริญของเชื้อ โดยการตรวจด้วยวิธี IMS จะลดเวลาการบ่มตัวอย่างอาหารใน BPW จาก 18-24 ชั่วโมง เป็น 8 ชั่วโมงเพื่อลดเวลาการตรวจเชื้อ *Salmonella* ลง แต่วิธี ISO6579:2002 ยังบ่มตามปกติ คือ นาน 18±2 ชั่วโมง และใช้อาหารเลี้ยงเชื้อจำเพาะ MSRV และ XLD ในการแยกเชื้อ *Salmonella* โดยลักษณะเชื้อ *Salmonella* บนอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV จะมีโซนขุ่น 2 โซนด้านนอกจะขุ่นน้อยกว่า (ภาพผนวกที่ 3) ส่วนในอาหารเลี้ยงเชื้อ XLD โคโลนีของเชื้อ *Salmonella* ส่วนใหญ่จะไม่มีสีและมีจุดสีดำตรงกลางโคโลนี (ภาพผนวกที่ 4) ผลการตรวจตัวอย่างอาหารทั้งหมด 30 ตัวอย่าง เมื่อใช้ coated beads ที่ผลิตเองพบเชื้อ *Salmonella* 25 ตัวอย่าง (ร้อยละ 83.3) จากอาหารเลี้ยงเชื้อจำเพาะ MSRV และ 1 ตัวอย่าง (ร้อยละ 3.3) จากอาหารเลี้ยงเชื้อจำเพาะ XLD ส่วน Dynabeads® anti-Salmonella พบเชื้อ *Salmonella* 25 ตัวอย่าง (ร้อยละ 83.3) จากอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV และ 3 ตัวอย่าง (ร้อยละ 10.0) จากอาหารเลี้ยงเชื้อ XLD วิธี ISO6579:2002 พบเชื้อ *Salmonella* 26 ตัวอย่าง (ร้อยละ 86.7) จากอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV และ XLD เมื่อใช้อาหารเลี้ยงเชื้อจำเพาะ RVS แต่เมื่อใช้อาหารเลี้ยงเชื้อจำเพาะ MKTT พบเชื้อ *Salmonella* 26 ตัวอย่าง (ร้อยละ 86.7) จากอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV และ 17 ตัวอย่าง (ร้อยละ 56.7) จากอาหารเลี้ยงเชื้อ XLD (ตารางที่ 11) แต่เวลาที่ใช้ในการจับเชื้อของ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง คือ 60 นาทีซึ่งนานกว่า Dynabeads® anti-Salmonella ที่ใช้เวลา 10 นาที อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ทดลองใช้ beads เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเองจับเชื้อนาน 10 นาที กับบางตัวอย่างก็พบว่ายังจับเชื้อ *Salmonella* ได้ (ข้อมูลไม่แสดง) การที่วิธี ISO6579:2002 พบเชื้อ *Salmonella* มากกว่าวิธี IMS ซึ่งตรงข้ามกับการศึกษาของ Coleman *et al.* (1995) อาจเป็นเพราะการบ่มอาหารเลี้ยงเชื้อ BPW ของวิธี ISO6579:2002 นานกว่าทำให้เชื้อ *Salmonella* สามารถเพิ่มจำนวนได้มากขึ้นจนเพียงพอสำหรับการตรวจพบอีกทั้งยังมีอาหารเลี้ยงเชื้อ MKTT และ RVS ที่ช่วยยับยั้งการเจริญของเชื้ออื่น หรือตัวอย่างมีไขมันมากทำให้สูญเสียเชื้อไปในขั้นตอนการทำ IMS (Skjerve and Olsvik, 1991) เพราะ beads ถูกจับโดยแม่เหล็กไม่หมด ซึ่ง Coleman *et al.* (1995) ได้แนะนำวิธีแก้ปัญหาโดยการนำตัวอย่างก่อนที่จะไปผสมกับ beads แช่ในตู้เย็นนาน 1 ชั่วโมงเพื่อให้ไขมัน

แข็งตัวและอนุภาคอาหารตกตะกอน หรือทำการเจือจางตัวอย่างที่ผ่านการเลี้ยงเชื้อใน BPW ก่อนนำมาทำ IMS (DynaL, 1999)

เมื่อเปรียบเทียบอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV และ XLD ที่ใช้ในการตรวจทั้งวิธี IMS และ ISO6579:2002 พบว่าสามารถพบเชื้อ *Salmonella* บนอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV ได้มากกว่า ยกเว้นวิธี ISO6579:2002 ที่ใช้อาหารเลี้ยงเชื้อ RVS เป็น selective medium ที่พบเชื้อ *Salmonella* เท่ากับอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV คล้ายกับการศึกษาของ Poppe *et al.* (1996) ที่ใช้อาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV และ Rambach ซึ่งเป็นอาหารเลี้ยงเชื้อจำเพาะชนิดแข็งในการตรวจเชื้อ *Salmonella* แล้วพบเชื้อในอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV มากกว่า อีกทั้งการตรวจตัวอย่างอาหารโดยวิธี IMS แล้วเพาะเชื้อบนอาหารเลี้ยงเชื้อ XLD ทันทีพบว่าทำการแยกเชื้อ *Salmonella* ได้ยากเนื่องจากมีเชื้อจุลินทรีย์แข่งขันขึ้นปกคลุม (Cudjoe *et al.*, 1994; Coleman *et al.*, 1995) โดยเฉพาะอาหารที่ไม่ผ่านกรรมวิธีผลิตที่จะมีเชื้อจุลินทรีย์แข่งขันปนเปื้อนสูง ทำให้ต้องเสียเวลาในการแยกเชื้อซ้ำกับโคโลนีที่สงสัย คือมีโคโลนีสีดำแต่ไม่ใช่โคโลนีบริสุทธิ์ ซึ่งเชื้อจุลินทรีย์แข่งขันที่พบส่วนใหญ่เป็นพวกใช้น้ำตาลแลกโตสที่อาจจะเกาะ beads แบบไม่จำเพาะ หรือเกิดปฏิกิริยาข้ามของแอนติบอดีที่เคลือบ beads (Cudjoe and Krona, 1997) แต่ในอาหารที่มีเชื้อจุลินทรีย์แข่งขันปนเปื้อนน้อยจะไม่พบปัญหาการแยกเชื้อ จึงมีการแก้ปัญหาคัดเลือกกลุ่มของเชื้อจุลินทรีย์แข่งขันโดยใช้ bacto selenite brilliant green sulfa enrichment (SBG) ซึ่งเป็น selective enrichment แทนอาหารเลี้ยงเชื้อ BPW แล้วทำ IMS และแยกเชื้อ *Salmonella* บนอาหารเลี้ยงเชื้อ XLD และ brilliant green agar (BGA) โดยตรง พบว่าการทำ IMS พบเชื้อ *Salmonella* ในไก่สดและอาหารสัตว์เท่ากับวิธี ISO6579:1990(E) และมากกว่าการใช้อาหารเลี้ยงเชื้อ BPW (Cudjoe and Krona, 1997) ส่วนในอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV สามารถอ่านผลได้ชัดเจนว่าเป็นเชื้อ *Salmonella* โดยจะเกิดโซนขุ่น 2 โซน ด้านนอกจะขุ่นน้อยกว่า โซนขุ่นดังกล่าวเกิดจากการเคลื่อนที่ของเชื้อ *Salmonella* ส่วนเชื้ออื่นๆ การเคลื่อนที่จะถูกยับยั้งโดยสารแมกนีเซียมคลอไรด์ มาลาไคท์ กรีน และ Novobiocin ที่อยู่ในอาหารเลี้ยงเชื้อ MSRV รวมทั้งการใช้อุณหภูมิสูงคือ 42 องศาเซลเซียสในการบ่มเชื้อ จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการแยกเชื้อ *Salmonella* จากตัวอย่างอาหารที่มีการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์แข่งขันสูง (De Medici *et al.*, 1998) ถึงแม้ว่าอาหารเลี้ยงเชื้อชนิดนี้ใช้ได้กับเชื้อ *Salmonella* ที่เคลื่อนที่ได้เท่านั้น แต่เชื้อ *Salmonella* ที่ไม่เคลื่อนที่ เช่น *S. Pullorum* และ *S. Gallinarum* ก็พบน้อยมาก และการเจือเชื้อจาก MSRV มาทดสอบทางชีวเคมีโดยตรงบางครั้งจะไม่ได้โคโลนีบริสุทธิ์ของเชื้อ *Salmonella* ทำให้ผลทางชีวเคมีไม่ใช่เชื้อ *Salmonella* แต่เมื่อทดสอบทางชีววิทยาแล้วเป็นเชื้อ *Salmonella* ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้พบไม่บ่อยนัก

7.2 การประเมินผล

ในการหาความไว (sensitivity) ความจำเพาะ (specificity) และความถูกต้อง (accuracy) ของ Dynabeads® anti-Salmonella (ตารางผนวกที่ ๑1) กับ Dynabeads M-280 Tosylactivated เคลือบด้วย IgG ที่ผลิตเอง (ตารางผนวกที่ ๑2) พบว่ามีค่าเท่ากัน คือ ร้อยละ 96.15, ร้อยละ 100 และร้อยละ 96.67 ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบกับวิธี ISO6579:2002 แต่เวลาที่ใช้ในการตรวจอาหารจนพบเชื้อ *Salmonella* ในการวิจัยครั้งนี้วิธี IMS จะใช้เวลารวม 2 วัน แต่วิธีมาตรฐาน ISO6579:2002 ใช้เวลา 4 วัน

ตารางที่ 11 การตรวจเชื้อ *Salmonella* ในอาหาร โดยวิธี IMS และ ISO6579:2002

ชนิดอาหาร	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่างที่พบเชื้อ <i>Salmonella</i> โดยวิธี			
		IMS		ISO6579:2002	
		Dy anti beads ¹	Coated beads ²	MKTT	RVS
เนื้อไก่สด	27	25	25	26	26
อาหารทะเลแช่ แข็ง	3	0	0	0	0
รวม	30	25	25	26	26

¹ Dy anti beads = Dynabeads® anti-Salmonella

² Coated beads = Dynabeads M-280 Tosylactivated ที่เคลือบ IgG เอง